

Apeldoorns bekendste cabaretière viert twintig jaar podium: 'De reis is net zo belangrijk als het doel'

Hunkeren is een groot woord, maar dat ze na vier jaar eindelijk weer het podium op kan is voor de Apeldoornse cabaretière Gilian de Vries (61) wel een enorm groot goed. In de lustrumvoorstelling 'De 15e van Gilian' blikt ze samen met haar vaste pianist, René van Gerwen (64,) terug op haar carrière. Een sluitstuk is het zeker niet. „In de coronatijd doofde de inspiratie tot een waakvlammetje, maar dat is inmiddels alweer een flinke heidebrand.”

Olger Koopman 18 sep. 2021 Laatste update: 11:37

Veel mensen denken bij een cabaretvoorstelling toch al snel aan vliegensvlugge grappen, grofgebekte oneliners, kolderieke kwinkslagen en clowneske typetjes. Een avondje cabaret is in die lijn pas geslaagd als je schuddebuikend van het lachen het theater uitrolt.

Koop je met die verwachting een kaartje voor de lustrumvoorstelling van Gilian de Vries op 3 oktober in Orpheus, dan kom je bedrogen uit. Zeker is er ruimte voor de lach, maar voor De Vries is de andere kant van het leven - het verdriet, de angst, de weemoed, de nostalgie, kortom: de traan - even belangrijk.

„Het gaat mij om de diepere laag. Ik wil graag iets overbrengen dat uit het leven is gegrepen, dingen die importantie hebben. Een gedachte, een idee, een gevoel. Dat bezoekers van mijn show er dagen, misschien wel weken daarna het nog eens over denken, over praten of over ‘navoelen’.”

▲ Hunkeren is een groot woord, maar dat ze na vier jaar eindelijk weer het podium op kan is voor de Apeldoornse cabaretière Gilian de Vries (61) wel een enorm groot goed. © Rob Voss

Vaderlandse grootheden

Haar belangrijkste 'tool' om dat te bewerkstelligen is niet het gesproken woord, maar de muziek. 'Het goede literaire Nederlandstalige lied', zoals ze het zelf omschrijft. Ze zingt liedjes van vaderlandse grootheden als Willem Wilmink, George Groot, Cornelis Vreeswijk en Ramses Shaffy, maar evengoed chansons van Jacques Brel of 'opereske' vertolkingen van Brecht en Weil. „Meestal wel vertalingen in het Nederlands”, zegt ze. „Dat is de taal waarin ik denk en leef en waarin ik me het beste kan uiten.”

Het interview is al een half uur aan de gang als haar pianist, René van Gerwen, rustig op de fiets aan komt rijden. Maar als hij eenmaal aanschuift laat hij zich niet onbetuigd en breekt hij met kalme stem regelmatig in. Het is tekenend is voor de muzikale symbiose die hij en De Vries al twintig jaar met elkaar hebben. Zij is de flamboyante hoofdrolspeelster waar de spotlights zich als vanzelf op richten: hij het bedachtzame type dat juist floreert in de schaduw. Maar als duo zijn ze allebei even belangrijk.

Respect

„We zijn water en vuur. Nee, liever yin en yang. En juist daarom werkt het zo goed”, zegt ze daarover. „We zijn het eigenlijk per definitie met elkaar oneens over alles, maar uiteindelijk komen we altijd ergens uit.” Ze lacht: „Misschien helpt het dat we allebei Brabanders zijn, dat scheidt toch een band... Maar even serieus: het draait om wederzijds respect.”

Van Gerwen knikt instemmend. „Gilian kan bijvoorbeeld als geen ander een lied overbrengen op de zaal. Echt menen wat je zingt. Goed zuiver een liedje kwelen kunnen er heel veel, maar dat is een gave die maar weinigen echt goed beheersen.”

Geen spijt

De vruchtbare samenwerking resulteerde in veertien voorstellingen in pakweg twintig jaar tijd die in Apeldoorn en omgeving veel waardering en een vaste schare 'fans' opleverden. Maar van een grote landelijke doorbraak is het nooit gekomen.

„Dat heeft wel een tijdje gespeeld”, geeft de pianist/ingenieur toe. „Zeker als je merkt dat je iets doet dat aanslaat. Maar dan ga je praten met theaters en kom je er achter dat er minstens 70 optredens per jaar verlangd worden. Dat betekende dat wij onze banen moesten opgeven en dat wilden we niet. Spijt hebben we daar al lang niet meer van.”

De Vries: „Sterker: ik hou juist van de variatie in mijn leven. Naast cabaretière ben ik ook dramadocent en podiumcoach. En dan heb ik ook nog een privéleven. Al die facetten staan met elkaar in verbinding en versterken elkaar. Ik kan en wil niet anders.”

Voor gek verklaard

Deze bewuste keuze zorgt er wel voor dat ze pakweg 1500 uren voorbereiding steken in voorstellingen die maar een handvol keren wordt opgevoerd voor enkele honderden mensen. „Sommigen verklaren ons wel eens voor gek. Maar voor ons is de reis net zo belangrijk als het doel. We genieten daar intens van”, zegt De Vries.

De lustrumvoorstelling *De vijftiende van Gilian*, die ze nu voorbereiden, zou eigenlijk vorig jaar op de planken komen, maar natuurlijk gooide corona roet in het eten. „Het is aan René te danken dat we nu zo ver zijn. Het vuur was bij mij in die periode gedoofd tot een waakvlammetje, maar hij heeft het weer aangewakkerd tot een heidebrand. Ik ben inmiddels hoogzwanger van de teksten en de liedjes!”

Mijmeren en vooruitkijken

De voorstelling heeft, in tegenstelling tot de eerder shows, niet echt een rode draad, maar is een compilatie van songs die voor hem en haar speciale betekenis hebben aangevuld met nieuw materiaal. „Terugblikken, mijmeren, zingen en vooruitkijken”, vat De Vries het samen. „Ik sta er meer als mezelf en vertel waarom ik een bepaald lied nog eens wil zingen. En hoe mooi is het dat mijn zoon Rogier ook meewerkt, met zang en gitaar.”

Een afscheidstoer is het absoluut niet, benadrukt Van Gerwen. „We gaan door met wat we willen vertellen op een manier en plek die we zelf willen.” De Vries kijkt hem weemoedig glimlachend aan en knikt. „Wat een luxe eigenlijk hè?”